

Nada i optimizam u sporazumu na Hudejbiji (Medina)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

19. zulkade 1441. po Hidžri / 10. juli 2020.

Hvala Allahu, Koji je stvorio nebo bez stubova, i Koji je svakom čovjeku odredio edžel, rok do kojeg će živjeti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji je utočište svakome, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kojim je Allah ujedinio ummet nakon podijeljenosti, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Oporučujem sebi i vama bogobožnost.

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, sīra, životopis, osvjetljava nam životne puteve, a jedna od miomirisnih stranica njegovog životopisa jeste sporazum o primirju na Hudejbiji, koji je Uzvišeni Allah nazvao “jasnom pobjedom”: “Mi ćemo ti dati sigurnu pobjedu” (El-Feth, 1).

Radosna vijest o pobjedi došla je u vidu istinog snoviđenja Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Naime, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, usnio je da će ući u Meku i tavafiti oko Kabe. Uzvišeni kaže: “Allah će obistiniti san Poslanika Svoga da ćete, sigurno, u Časni hram ući sigurni – ako Allah bude htio – neki obrijanih glava, a neki podrezanih kosa, bez straha.” (El-Feth, 27)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, krenuo je u Meku sa 1.400 hodočasnika, pomiješanih osjećaja, s velikom čežnjom i ljubavlju i namjerom hodočašćenja Časne kuće, nakon godina odvojenosti od blagoslovljene zemlje, za kojom čeznu srca, i koja je bila i koja se do kraja vremena ostati kibla muslimana, kibla srca i stjecište duša, u čijem se okrilju duše smiruju, i na čijem se tlu ostavljaju uzdasi i liju suze, i za koju je molio Ibrahim, alejhis-selam.

Čežnja za Mesdžidul-haramom, mjestima dobra i ibadeta dokaz je živosti srca, i znak je prosvijetljenosti i čistoće duše. Uzvišeni kaže: “Allahove džamije održavaju oni

koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zanijetio je obrede na Zul-Hulejfi, i počeo je sa učenjem telbije. Kod mjesta Senijje, u blizini Meke, njegova deva Kasva iznenada je pokleknula, pa su ashabi povikali: “Posrnula je Kasva! Posrnula je Kasva!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Nije posrnula, niti je to u njenoj naravi, zaustavio ju je Onaj Koji je zaustavio vojsku slona.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, branio je Kasvu kada su ljudi pomislili da se uzjogunila i zainatila, rekavši: “To nije u njenoj naravi”. Tražio je opravdanje za životinju koja nema odgovornost pred Bogom, pozivajući se na njenu narav i “čistu” prošlost, kako bi svoj ummet naučio važnoj lekciji u pogledu donošenja suda o pojedinačnim djelima i greškama, i obavezi traženja opravdanja za one koji su poznati po dobru, plemenitosti i znanju. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao je Osmana, radijallahu anhu, kurejšijskim idolopoklonicima sa porukom islama, tj. porukom mira, a ne nasilja i neprijateljstva, i on ih je obavijestio da muslimani nisu došli kao vojnici, nego kao hodočasnici i poštovaoci časne kuće Kabe, međutim oni su to odbili, i otpočeli su pregovori između dvije strane, u kojima je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koristio blagost i kompromis u mjeri koja neće naštetiti vjeri i neće poništiti nijedno pravo Uzvišenog Allaha, i rekao je: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, neće od mene tražiti nijednu stvar kojom veličaju Allahove svetinje a da ja na to neću pristati.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dao je prednost interesu sprečavanja prolijevanja nedužne krvi i zaštiti života, i uzeo je u obzir moguće posljedice, i intencije i ciljeve šerijatskih propisa. U Meki i na Hudejbiji u to vrijeme nalazio se određen broj vjernika i potlačenih muslimana, i postojala je opasnost da, ukoliko Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i ashabi, po svaku cijenu, uđu u Meku, dođe do velikog krvoprolića i da nastradaju ti ljudi. Uzvišeni kaže: “I da nije bilo bojazni da ćete pobiti vjernike, muškarce i žene, koje ne poznajete, pa tako, i ne znajući, zbog njih sramotu doživjeti – Mi bismo vam ih prepustili.” (El-Feth, 25)

Plodovi i koristi mirovnog sporazuma bili su očigledni, a njihov vrhunac bio je osvajanje Meke, nakon čega su Mekanci primili islam i svi drugi ljudi u skupinama su prihvatili islam.

Kao primjer donošenja odluka na temelju procjene mogućih posljedica, u naše vrijeme, možemo navesti odluku vlasti Kraljevine Saudijske Arabije da ove godine ograniči broj hadžija, u uvjetima pandemije i širenja opake bolesti. Ova mudra odluka u skladu je sa šerijatskim principom “evlevijjata” – postavljanja prioriteta i ciljevima šerijata, štiti interese muslimana, čuva ljudske živote i sprečava sigurnu ili izvjesnu štetu. Vrlo je važno poduzeti sve mjere predostrožnosti u cilju sprečavanja širenja zaraznih bolesti.

Pregovori su rezultirali sporazumom, u historiji poznatim kao *sulbul-Hudejbije* – *sporazum o primirju na Hudejbiji*, i ashabi su se vratili u Medinu a da nisu tavafili oko Kabe, međutim Allah ih je počastio, obradovao ih je velikom nagradom, Svojim zadovoljstvom, a o čemu govori sljedeći ajet: “Allah je zadovoljan onim vjernicima koji su ti se pod drvetom na vjernost zakleli. On je znao šta je u srcima njihovim, pa je spustio smirenost na njih, i nagradit će ih skorom pobjedom.” (El-Feth, 18)

Na osnovu ovoga jasno je da musliman, kada poduzme sve potrebne mjere, i uradi sve što je u njegovim mogućnostima, i bude spriječen u izvršenju ibadeta, ne treba očajavati i tugovati, jer je njegova briga otklonjena, nagrada upisana i Allahova dobrota je neizmijerna. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je zapisao dobra i loša djela, a zatim je pojasnio: ‘Ko naumi učiniti dobro djelo, i ne učini ga, Allah mu upiše, kod Sebe, jedno potpuno dobro djelo, a ako naumi učiniti dobro djelo i učini ga, Allah mu, kod Sebe, upiše od deset do sedam stotina i više puta dobrih djela.’” Allahova dobrota prema Njegovim robovima je neizmijerna, On je Blagi i Milostivi.

Nakon što je dogovoreno primirje između Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i kurejšijskih idolopoklonika, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustao je i kazao svojim ashabima: “Ustanite, zakoljite kurbane i obrijte glave”, i to je ponovio

tri puta. Niko od ashaba, koji su bili vidno utučeni, nije ustao, a neki od njih smatrali su da je mirovni sporazum, u nekim svojim dijelovima, ponižavajući i nepravedan.

Vidjevši to, Poslanikova supruga Ummu Selema, radijallahu anha, sugerisala je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahov Vjerovjesniče, želiš li zaista da oni to urade? Izađi iz šatora, i nemoj nikome od njih ništa govoriti, zakolji kurban i pozovi svog berbera da ti obrije glavu.” Tako je i uradio. Izašao je, ne govoreći nikome ništa, zaklao je kurban i pozvao berbera da mu obrije glavu. Kada su to vidjeli, ashabi, radijallahu anhum, izašli su iz svojih šatora, zaklali kurbane i požurili su da jedni drugima obriju glave, pa su se umalo “poubijali” od žurbe i meteža.

Ovaj mudri savjet Ummu Seleme, radijallahu anha, Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, promijenio je tok ovog teškog i mučnog događaja. Ovakvih primjera u historiji je puno, i oni potvrđuju visoku poziciju i počast žene u islamu, podršku njenoj poruci, i da žena, svojim mudrim i pronicljivim stavom, mišljenjem i djelovanjem igra važnu ulogu u kreiranju društvenog života, izgradnje i razvoja društva.

Ummu Selema, radijallahu anha, svojim direktnim savjetom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, oživjela je jedan od najvažnijih stubova odgoja – praktični primjer, koji ima snažan efekat u zasađivanju principa, vrijednosti i promjeni ponašanja.

Primirje na Hudejbiji otkriva nam veličinu i snagu ljubavi ashaba prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, koja je dostigla najveće moguće razmjere, a to nam vjerno svjedoči jedan od kurejšijskih izaslanika, u pregovorima sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, Urva, kao što navodi Buhari: “Kada se Urva vratio svom narodu, rekao je: ‘O narode moj, tako mi Allaha, bio sam izaslanik kod kraljeva, Kajsera, Kisre i Nedžašija, ali nisam vidio da iko poštuje svoga vladara kao što ashabi poštuju Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Tako mi Allaha, on ni pljuvačku ne ispljune a da ona ne padne u ruke nekog od njih i on njome potare lice i tijelo. Kada im naredi, oni žure da izvrše njegovo naređenje. Kada bi uzimao abdest, oni bi se skoro potukli trudeći se da uhvate nešto od vode s kojom je uzimao abdest. Kada govore u

njegovom prisustvu, snize glas, i ne gledaju ga direktno u lice iz poštovanja prema njemu. On vam je ponudio mudar sporazum, pa ga prihvatite.”

Kada je na pregovore s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, došao Suhejl ibn Amr, kao izaslanik Kurejša, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dolaskom ovog čovjeka vaša pozicija je olakšana.” (Suhejl je deminutiv od arapske riječi sehl u značenju lahko.) Povezivanjem imena ovog čovjeka s olakšanjem, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uči muslimane da u teškim situacijama ne smiju gubiti nadu i da trebaju gajiti optimizam i lijepo mišljenje o Gospodaru. U kontekstu aktualne pandemije, obaveza je muslimana da imaju lijepo mišljenje o Allahu i da vjeruju da je izlaz blizu, da će nevolja proći, da će zrak iznad ove svete zemlje ponovo biti čist, da će srca i tijela tavafiti oko Kabe i hodati između Safe i Merve i da će se vjernici uskoro radovati. Uzvišeni kaže: “Allah će obistiniti san Poslanika Svoga da ćete, sigurno, u Časni hram ući sigurni – ako Allah bude htio – neki obrijanih glava, a neki podrezanih kosa, bez straha.” (El-Feth, 27)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodati, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

